

ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1

การมีส่วนร่วมของชุมชน: จากแนวคิดสู่การพัฒนาสุขภาพชุมชน

โดย รองศาสตราจารย์ ดร.วิลาวัณย์ ชมนิรัตน์

การมีส่วนร่วมของชุมชน : จากแนวคิดสู่

WA590 7719 2564 ๙.8

Barcode *10053667*

ห้องสมุดวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์

โครงการตำราคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ปี พ.ศ. 2564

สารบัญ

	หน้า
คำนิยม	ก
คำนำ	ค
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ณ
บทที่ 1 บทนำ: ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการพัฒนาสุขภาพชุมชน	1
1. แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชน	3
1.1 ความเป็นมาการนำแนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนมาใช้ในประเทศไทย	3
1.2 ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชน	4
1.3 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชน	6
1.4 ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน	9
1.5 แนวทางการส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน	12
1.6 การประเมินผลการมีส่วนร่วมของชุมชน	16
1.7 ปัญหา อุปสรรคของการมีส่วนร่วมของชุมชน	18
เอกสารอ้างอิง	23
บทที่ 2 แนวคิดชุมชนและสุขภาพชุมชน	25
1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชน	25
1.1 ความหมายของชุมชน	25
1.2 องค์ประกอบของชุมชน	27
2. แนวคิดสุขภาพชุมชนและการประเมินสุขภาพชุมชน	30
2.1 แนวคิดสุขภาพชุมชน	30
2.2 การประเมินสุขภาพชุมชน	31
3. ดัชนีชี้วัดสุขภาพชุมชน	42
3.1 คุณลักษณะสำคัญของดัชนีชี้วัดสุขภาพ	42
3.2 ดัชนีชี้วัดผลลัพธ์สุขภาพชุมชน	43
เอกสารอ้างอิง	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 การเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชน	51
3.1 ความเป็นมาของแนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจ	51
3.2 ความหมายของการเสริมสร้างพลังอำนาจ	52
3.3 ขั้นตอน กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ	54
3.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ	57
แนวคิดการทำงานแบบเป็นหุ้นส่วน	59
เอกสารอ้างอิง	68
บทที่ 4 กระบวนการพยาบาลชุมชน: เครื่องมือสำคัญในการพัฒนาสุขภาพชุมชน	70
1. ความเชื่อพื้นฐานของการพยาบาลในชุมชนและแนวคิดการปฏิบัติการพยาบาลในชุมชน	71
2. หลักการสำคัญของการดำเนินงานของพยาบาลชุมชน	72
3. กระบวนการพยาบาลชุมชน: เครื่องมือสำคัญในการพัฒนาสุขภาพชุมชน	74
3.1 ขั้นตอนในกระบวนการพยาบาลชุมชน	75
3.1.1 การประเมินสุขภาพชุมชน	76
3.1.2 การวินิจฉัยปัญหาสุขภาพชุมชน และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาสุขภาพชุมชน	78
3.1.3 การวางแผนการดำเนินงาน	86
3.1.4 การดำเนินงานตามแผน	92
3.1.5 การประเมินผลการดำเนินงาน	94
เอกสารอ้างอิง	112
บทที่ 5 การพัฒนาคุณภาพบริการสุขภาพชุมชน	115
1. แนวคิดคุณภาพ	115
2. แนวคิดการประเมินคุณภาพบริการ	116
3. แนวคิดการจัดการคุณภาพองค์กรรวม	118
3.1 ปรัชญาของการจัดการคุณภาพองค์กรรวม	119
3.2 หลักการของการจัดการคุณภาพองค์กรรวม	119

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. แนวคิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	121
4.1 องค์ประกอบของการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	121
4.2 กระบวนการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	122
5. การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ	124
6. มาตรฐานและการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานของพยาบาลชุมชน	128
6.1 วัตถุประสงค์ของมาตรฐานการพยาบาลในชุมชน	129
6.2 หลักการและแนวคิดพื้นฐานในการกำหนดมาตรฐานการพยาบาล ในชุมชน	130
6.3 การปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (CQI) ของพยาบาลชุมชน: จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ	132
7. ตัวอย่างการพัฒนาคุณภาพบริการของพยาบาลชุมชน	133
เอกสารอ้างอิง	141
ดัชนี	143
ประวัติผู้เขียน	145